

Onur BAYER
1993 mezunu

1975 yılında Ankara'da doğan Onur Bayer, ortaokul ve lise öğrenimini Özel Arı Okullarında tamamladıktan sonra Anadolu Üniversitesi Mimarlık Bölümünde öğrenim gördü. Ankara'da Onur&Anıl Proje isimli şirketin ortağı ve tasarımcısı olan Onur Bayer, evli ve bir çocuk babası.

OPERA BİNALARI

Kuşaklar arası bilgi aktarımının önemli bir bölümü sözlü olarak yapılmıştır. Akılda kalması kolay şiirsel anlatılar, müzikle beslenerek kuşaktan kuşağa aktarılır. Buna en güzel örneği yazının yaygınlaşmasından önce, yerel ozanlar tarafından bestelenen türküler gösterilebilir.

Sdyney Opera Binası

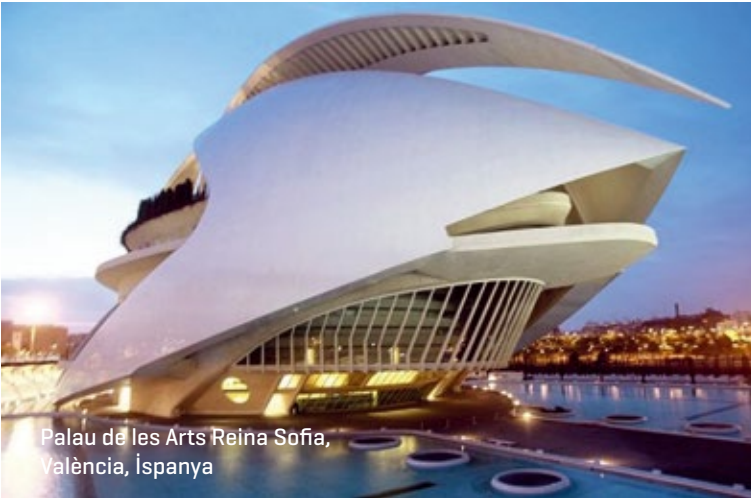
Türkü anonimdir ve hemen her kültürde farklı ezgilerle ya da sözsözsel yaklaşımlarla kendisini gösterir. Temel amacı, tarihi bir olayı ya da kültürel bir mirası diğer kuşaklara geçirmektir. İçinde bulunan toplum normlarınınca kabul edildiği ölçüde yaşar. Öte yandan türküler yöreseldir. Kısıtlı bir bölgeyi kapsar, genele yayılması zordur. Küçük bir örnek vermek gerekirse, ülkemizde Cumhuriyet Dönemi'nde yöresel ezgiler toplanıp, derlenerek radyo ve televizyon kanalı ile tüm ülkeye yayımlanmadan önce ülkenin bir kısmında yaşayanların diğer kısmının müziklerinden haberdar bile olmadığını söyleyebiliriz.

Viyana Opera Binası

Teatro Colón, Arjantin

Palau de les Arts Reina Sofia,
València, İspanya

Macaristan Devlet Opera Binası

Öte yandan tarihte bölgeler üstü yönetimlerin meşruiyeti de sözlü müziklerle desteklenir. Tüm toplumu etkilemesi ve şekillendirmesi beklenen destanlar ya da dinsel ritüeller müzik yoluyla halka ulaştırılır. Sümerlerin Gilgamiş Destanı ya da Türklerin Dede Korkut Hikayeleri buna güzel örneklerdir. Konuyu biraz daha açmak gerekirse, Dede Korkut; destan, hikâye ve masal anlatımlarında yüceltilen, köklerini göçebe bozkır hayatının geleneklerinden alan ve hâlen yerleşik hayatın gündelik pratiklerinde kendine yer bulan; doğum, evlenme ve ölüm geleneklerine yansımış özlü sözleri, anlatımları, müzik aletleri ve ezgileri ile toplum hayatında önemli bir yeri olan yarı efsanevi bir bilgedir. Toplumsal kurallar müzikle birlikte toplum içinde dilden dile dolaşır. Organize dinler ve yönetimler geliştikçe yaygın müzik her dinin kendine has ilahileri ile ya da toplumsal marşlarla kendisini gösterir.

Bilinen ilk sahne sanatları, Antik Yunan'da karşımıza çıkar. Bugün hâlen ayakta kalan ve yakın bir tarihe kadar üzerinde konserler verilen dönemin amfi tiyatroları, Antik Yunan inanışlarının halka aktarılması için tasarlanan, üzerinde mitolojik öykülerin, yani diğer bir deyişle Antik Yunan inanışının, anekdotlar halinde aktarıldığı mekanlardır.

Rönesans İtalyası'nda, yazar ve müzisyenlerin Yunan tragediyalarını yeniden sahneleme çabaları, 16. yy. sonlarında opera ile hayat kazanmıştır. Bu dönemde, karanlık çağın sona ermesi ve kadim uygarlığın temelleri üzerinde yeni bir medeniyet kurulması fikri, entelektüel anlamda karşılığını resim, heykel, mimarlık ve sahne sanatlarında karşılık aramaktadır. Tüm bu çalışmalar, Antik Yunan'dan ve Roma'dan feyz alınarak başlar.

Dünyanın ilk opera binası 1637'de Venedik'te açılan ve günümüze kadar varlığını sürdürmemiş San Cassiano'dur. Bu bina, soylulardan ziyade halka hizmet vermek üzere tasarlanmıştır. Arkasından, başta Venedik olmak üzere İtalya ve sonrasında da Almanya'yı kapsayan opera sevgisi, tüm uygar dünyaya yayılmıştır. Operalar bu dönemde dini öğretilerin ya da normatif davranışların halka aktarıldığı eserler olmaktan çıkmış, halk tarafından heyecanla takip edilen konuları ile neredeyse günümüzün filmleri gibi eserlere dönüşmüştür. Bazıları romantik, bazıları komedi ve bazıları da siyasi olan yapıtlar, soylular tarafından olduğu kadar halk tarafından da takip edilmiştir. Özgürlük, eşitlik, kardeşlik, demokrasi gibi fikirler, dönemin Sihirli Flüt ya da Figaro'nun Düğünü gibi eserlerinde kendini göstermeye ve monarşi üzerinde etkisini hissettirmeye başlar. Öyle ki bazı eserler Alman Sarayı tarafından yasaklanmıştır. Tüm bunlara rağmen Saray, opera binalarının yapımını destekler.

Dönemin Çarlık Rusyası'nda da opera sosyal hayatın önemli bir parçası haline gelir. Tıpkı Osmanlı İmparatorluğu'nun fethettiği yerlere Külliye inşa etmesi gibi, Rusya da etkisi altına aldığı alanlara opera binaları diker. Örnek vermek gerekirse, 40 sene Rus işgali altında kalmış Kars'ta, Rus Cheltikov ailesinin konağı [1] aynı zamanda opera binası olarak kullanılmıştır.

Medeniyetin yeniden inşası için örnek alınan Antik Yunan ve Roma binaları, Mimar Palladio'nun normlarını belirlediği Palladian tarzda yapılırken, Rus konstrüktivizmi, Balkanlar'da kendisini göstermiştir.

Evrensel ezgilerle yaşam tarzını, siyaseti, günlük olayları, trajedi ve komedileri tüm insanlığın beğenisine sunan ve belki de farkında bile olmadan tüm insanlık için ortak bir kültür inşa edilmesine vesile olan operalar, diğer tüm müziklerden ayrı olarak merkezine tüm insanlığı alır. İşlediği konular yerel değil evrenselidir.

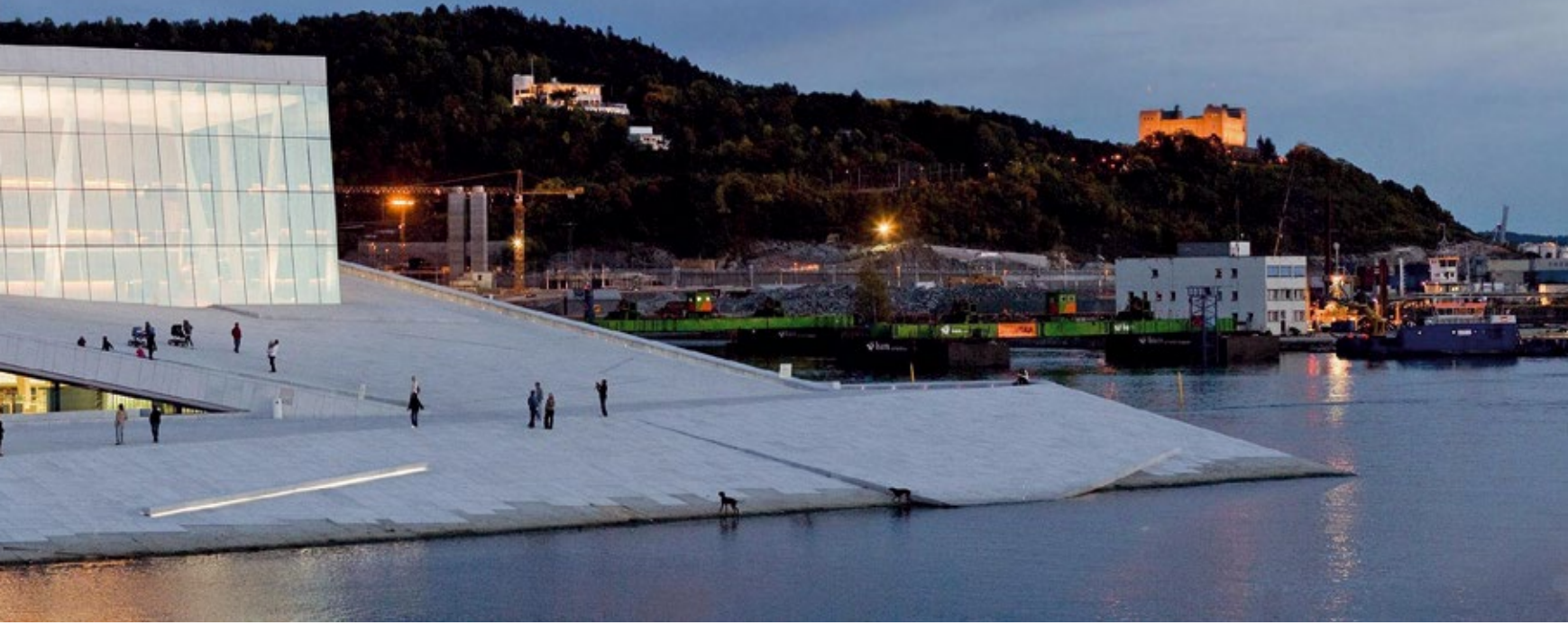
Bu yaklaşım, tüm ulusların kendilerine dünyanın en güzel opera binası yapma yarışı ile devam etmektedir. Tam da bu nedenle, Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle Türkiye Cumhuriyeti Devleti de opera besteler ve dönemin modern mimari akımına uygun binasını inşa eder.

Dünyanın geri kalanı geçmişten gelen yarışlarını, yeni binalarla taçlandırmaktadır.

Kahire Opera Binası, 1988 senesinde açılmıştır. Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek'in Japonya seyahati sonrasında, Japonya, binanın yapımı için bir fon oluşturmuş ve yapım maliyetlerini karşılamıştır.

Buxton Opera Binası, Büyük Britanya'nın ünlü tiyatro mimarlarından Frank Matcham tarafından tasarlanmış ve 1903 senesinde inşa edilmiştir.

La Scala [Teatro Alla Scala] Milano, Avusturya yönetimi altında kaldığı dönemde, 3 Ağustos 1977 senesinde açılmıştır.

Şimdiki adıyla **Macaristan Devlet Opera Binası**, orijinal adıyla **Macaristan Kraliyet Opera Binası**'nın yapım fikri, 1873'te ortaya çıkmıştır. Mimarı Miklós Ybl'dir. Andrassy Caddesi'ndeki Neo-Rönesans tarzı opera binasının yapımı, Avusturya-Macaristan İmparatoru Franz Joseph'in desteği ve Budapeşte şehrinin fonlarıyla 1875'de başlamış. Bugün de halen tüm Macaristan'ın en büyük operası olan bina, 1884'te halka açılmıştır.

Viyana Devlet Opera Binası, 1869'da Mozart'ın Don Giovanni adlı eseriyle açılışı yapılan Avrupa'nın olduğu kadar dünyanın da en değerli operası olan Viyana Devlet Opera Binası (Wiener Staatsoper), yılda yaklaşık altmış opera ve bale sunumunun gerçekleştirildiği, Viyana'nın müzik kültürünü gözler önüne seren bir yapıdır.

Teatro Colon (Arjantin), 1908 yılında Verdi'nin Aida performansı ile izleyicilerle buluşan Buenos Aires'teki seçilen bir grup özel mimarın bir araya gelmesiyle tasarlanmıştır.

Metropolitan Opera Binası (Amerika Birleşik Devletleri), Mimar Wallace K. Harrison tarafından tasarlanmış; bir dizi büyük kemere sahip beyaz bir traverten cepheye sahiptir. Opera severlerin "Met" olarak isimlendirdiği opera binası 1966 yılında açılmıştır.

Oslo Opera Binası (Norveç), Mimarlığını Snohetta firması üstlenmiştir. Proje yaklaşık 40 dönümlük bir arazi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Binanın yapımına 1999 yılında karar verilmiş ve inşaat 2007 yılında tamamlanmıştır.

Sydney Opera Binası, Sydney'in sembolü ve 20. yüzyılın en ünlü yapılarından biridir. Danimarkalı ünlü mimar Jornutzon, bu eseriyle 2003 Pritzker Mimarlık ödülünü kazanmıştır. UNESCO tarafından 2007 yılında Dünya Mirasları Listesi'ne eklenmiştir.

Valencia Operası, Palau de les Arts Reina Sofia (İspanya), İspanya Kraliçesi Sofia tarafından 2005 Ekimi'nde resmi olarak açıldı. Yapıya kraliçeyi onurlandırmak için "Palau de les Arts Reina Sofia" adı verildi.

Opera binası Valencia doğumlu İspanyol mimar Santiago Calatrava tarafından tasarlandı.

Kopenhag Opera Binası (Danimarka, 2005), Danimarkalı mimar Hennig Larsen tarafından tasarlanmış ve 2005 yılında hizmete açılmış olup, üç futbol sahası civarı genişliğindeki kanala doğru uzanan çatısının büyüklüğü ile 2008 yılında "IABSE" üstün yapı ödülünü almıştır.

Auditorio de Tenerife (İspanya, 2003), İspanyol mimar Santiago Calatrava tarafından tasarlanmıştır. İnşaatına 1997 yılında başlanan yapı 2003 yılında resmen kullanıma açılmıştır. Bina 20. yüzyılın sonunda geç-modern mimariyle oluşturulmuştur.

Harbin Opera Binası (Çin), 2010 yılında Harbin Kültür Adası kapsamında açılan uluslararası yarışmayı kazanan MAD grubu tarafından yapılmıştır. Çevresindeki sulak alanla kurduğu ilişki ve kıvrımlı yapısıyla dikkat çekmektedir. Yapı alanda doğal bir oluşum yaratma arayışıyla oldukça dikkat çekici.

Ulusal Gösteri Sanatları Merkezi
Pekin, Çin

La Scala Opera Binası
Milano, İtalya

Kopenhag Opera Binası
Danimarka

Harbin Opera Binası
Çin

Guangzhou Opera House [Çin - Zaha Hadid], 2005 - 2010 yılları arasında inşa edilmiştir. İnci Irmağı'nın kıyıya vurduğu iki kaya parçasından ilham alınmış ve bina bu yüzden iki kayayı andıran, biri 1800 kişi kapasiteli oditoryumu, diğeri ise fuaye ve diğerk odaları barındıran iki binadan oluşuyor.

Ulusal Gösteri Sanatları Merkezi, Fransız mimar Paul Andreu'nun tasarımı olan binanın içerisinde 2400 kişilik bir opera, 2000 kişilik bir konser ve 1000 kişilik bir tiyatro salonu bulunuyor. 2001 - 2007 yılları arasında tamamlanan binanın etrafı yapay bir gölle çevrili. Onu tam da bu yüzden suda yüzen bir yumurtaya benzetenler de var...